

NYÍLT NAP A SIMONYI KÁROLY KARON

Ebben a tanévben első nyílt napját tartotta a Soproni Egyetem Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kara november 15-én Sopronban, ezzel segítve a pályaválasztás előtt álló középiskolás diákokat döntésük meghozatalában. A rendezvényen közel 140-en vettek részt, az ország egész területéről érkeztek fiatalok és szüleik egyaránt.

A kari nyílt napot dr. Alpár Tibor dékán nyitotta meg. „Beckléseink szerint ma már évente legalább két-háromszor annyi hallgatót tudna felvenni a piac a Simonyi-karról, mint ahányan végeznek. Az ágazat fellendült, a megszorodó feladatokhoz komplex tudással rendelkező szakembereket keresnek a vállalatok. A piaci előnyünk pont ebben rejlik: a tervezéstől a kivitelezésen keresztül a gyártástechnológiáig és a folyamatmérnöki feladatokig komplex oktatási rendszerben gondolkozunk.” – mondta a dékán, és

kiemelte: mivel a hallgatók már tanulmányaik során bekapcsolódhatnak oktatóik mellett a szakmai és projekt munkákba, ezért a tanulmányi idő végeztével olyan szaktudással fognak rendelkezni az ifjú mérnökök, amellyel biztos állás várja őket az iparban. A tapasztalatok alapján a Sopronban végzett hallgatók iránt nő a kereslet, így diplomájuk megszerzése után gond nélkül el tudnak helyezkedni bármely hazai vagy nemzetközi vállalatnál.

Dr. Magoss Endre oktatási dékán-helyettes a felvételi eljárás menetével és a felvételi tudnivalókkal ismertette meg az érdeklődőket. A délelőtti program keretében dr. Kocsis Zoltán tolmácsolásában mutatkoztak be a faipari mérnöki és mechatronikai mérnöki duális képzések is, amelyek nagy népszerűségnek örvendenek a diákok körében, hiszen már az első naptól kezdve nemcsak szakmai gyakorlatot, de rendszeres pénzkereseti

lehetőséget is biztosítanak az azokra felvételt nyert hallgatóknak. Szmuta Veronika, a Hallgatói Önkormányzat elnöke az UNESCO által is jegyzett, selmeci hagyományokon alapuló legendás soproni diákéletéről beszélt, majd délután mutatkoztak be a művészeti, informatikai és műszaki képzések. A szakok betekintést engedtek mindennapi munkájukba, így előadásokra, nyitott gyakorlatokra, tanműhely- és laborlátogatásokra is lehetőségük nyílt azoknak, akik részt vettek az ország egyetlen faipari felsőoktatási intézményének nyílt napján.

A központi egyetemi jelentkezési határidő 2018. február 15-e. Akik lemaradtak a nyílt napról, 2018. január 10-én még pótolhatják: e napon ismét várják a pályaválasztás előtt álló fiatalokat a kar munkatársai. ■

Fotó: Soós Sándor

A RENDSZERVÁLTOZTATÁS HATÁSAI

Az 1990-es évek politikai és gazdasági rendszerváltoztatása kihatott a faiparra is. Ezeket a hatásokat, következményeket igyekeztek feltárni a II. Ipartörténeti Konferencián, melyet 2017. október 5-én tartottak a Soproni Egyetem Ligneumában. Párhuzamos előadások megtartására kértük fel megszűnt és ma is sikeresen működő vállalatok, szövetkezetek, vállalkozások vezetőit. A konferencia programjában szerepelt az egyetem és a Faipari Tudományos Egyesület átalakulása is.

Az előadóktól arra a kérdésre kerestük a választ, hogy:

- milyen volt a hatása a rendszerváltoztatásnak a cég életére, gazdálkodására,
- mi volt az oka/melyek voltak az okai a faipari vállalat, szövetkezet megszűnésének,
- hogyan sikerült más vállalatnak, szövetkezetnek fennmaradni, sőt fejlődni,
- hogyan tudott a vállalat, szövetkezet magyar tulajdonban maradni,
- mi történt a Soproni Egyetemen, a Faipari Tudományos

Egyesületben a rendszerváltás után.

A II. Ipartörténeti Konferencia előadásai:

SEFAG Csurgói Gyáregysége – Honfi Ferenc ny. ügyvezető igazgató
Falco Sopron Irodabútor Kft. privatizációja – Bakonyi Gábor ny. ügyvezető igazgató

A faipar helyzete Lentiben – Németh László, Németh-Fa ügyvezető igazgató

Lágymányosi Faipari Vállalat működése – Deák-Horváth Tibor ny. vezérigazgató

Az FMK és a FATE szerepe a faipari szakképzésben – Prof. em. dr. Takáts Péter, volt dékánhelyettes
Szakmai szervezetek átalakulása – FAGOSZ – Mócsényi Miklós főtitkár

LESZŰRHETŐ LEGFONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSOK, TANULSÁGOK

Abban az időben elterjesztették, hogy az állam rossz tulajdonos, emiatt az állami, ill. szövetkezeti tulajdont meg kell szüntetni, magánkézbe kell adni. A vállalati struktúrák felbomlottak, az üzemek

egy részét privatizálták, hazai, ill. külföldi tulajdonba kerültek, mások felszámolódtak, mint ahogy az ipar infrastruktúrájának egy része; így a kutató-fejlesztő intézetek.

A megszüntetések, felszámolások egyik fő okaként jelölhető meg a hazai kereslet visszaesése, az olcsó külföldi bútorok beáramlása, a másik a túlzott, gyakran egy külföldi vásárlóhoz kötött nyugati exportorientáció, a külföldi partner csődhelyzetbe kerülése (SZEBISZ), a gazdaságos nyugati exportot lehetővé tevő alacsony kamatozású külföldi hitelfelvétel megtiltása (Zala Bútor).

A fennmaradás és a fejlődés útja egyes esetekben a gyár önállósulása, leválása a vállalattól, hazai (GARZON, SEFAG Csurgó), ill. külföldi szakmai befektető, vállalkozó kezébe kerülése (FALCO Irodabútor), több esetben a cég profiljának megváltoztatása, konzorciális (társulásos) megjelenése a hazai és a külföldi piacokon, bekerülése a közbeszerzésekbe (GARZON, Mezőbútor).

Az egyetem, a Faipari Mérnöki Kar képzési struktúrájának bővítése; közgazdaságtudományi szak, majd kar, művészeti, informatikai képzés, földrajzi terjeszkedése, a bázis szakközépiskolai rendszer kiépítése.

A Faipari Tudományos Egyesület fennmaradásához hozzájárult az is, hogy nyitott a „vállalkozások” felé; kiállítást kezdeményezett (Ligno-Novum), ERFA nyugdíjpénztárt alapított, működtetett, szoros együttműködést alakított ki az egyetemmel. ■

Szöveg: dr. Tóth Sándor László

Kép: Mócsényi Miklós

SOPRONI KUTATÓK A VILÁG ÉLVONALÁBAN

A képen balról jobbra dr. Martin Münsterkötter, dr. Sipos György és dr. Kovács Gábor, a soproni Funkcionális Genomika és Bioinformatika Kutatócsoport tagjai láthatók

Dr. Sipos György (Funkcionális Genomika és Bioinformatika Kutatócsoport, Soproni Egyetem) és kutatótársai a hazai erdőkben is gyakori tuskógombák genetikáját vizsgálták, hogy kiderítsék, milyen evolúciós örökség rejlik rendkívüli erdőkárosító képességeik mögött. A Nature Ecology & Evolution tudományos folyóiratban most megjelent eredményeik hosszabb távon hasznot hozhatnak a növénykárosító gombák genom-evolúciójának feltárásában, de az erdészetnek és a komplex soksejtűség eredetének megértésében is segíthetnek.

Az Armillaria fajok az erdők természetes talajlakó társalkotói, egyes telepeik a Föld felszínének legnagyobb és leghosszabb életkorú

élőlényei. Bizonyos fajok viszont a legsúlyosabb erdőkárosító gombák közé tartoznak, és jelentős erdőpusztulásokat okoznak: megtámadják és elpusztítják az ellenálló képességükben gyengülő fákat, majd a gazdanövény elhalása után teljesen lebontják a fa szöveteit. Az egyes erdészeti területeken létrejövő tömeges fapusztulásnak komoly gazdasági hatásai is vannak: az értékes rönk alapanyag akár jelentős része is energetikai célú faanyaggá degradálódik, ami egyrészt gazdasági veszteséget jelent az erdőgazdaságok számára, ráadásul a kieső továbbfeldolgozási tevékenységek (fafeldolgozó ipar, bútoripar, épületasztalos-ipar) munkahelyteremtő képessége is csökken. Emellett az Armillaria

fajok súlyos problémákat jelentenek hazánkban a gyümölcsfa- és dióültetvényeken, valamint szőlősökben is, jelentős károkat okozva a mezőgazdaságnak.

A vegyszeres védekezés számos kedvezőtlen hatással jár, ezért egyre nagyobb igény mutatkozik környezetbarát, biológiai védekezési módszerek iránt. A projektben részt vevő kutatók az Armillaria fajok károsító hatásának felmérését, genetikai sajátosságai vizsgálatát, és egy biológiai védekezésen alapuló, hatékony erdővédelmi stratégia kidolgozását tűzték ki célul.

A projekt megvalósításához szoros szakmai konzorciumra volt szükség, melynek tagjai a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Karának Mikrobiológiai Tanszéke és a Szegedi Biológiai Kutatóközpont Gomba Genomika és Evolúciós csoportja. A projekt során az Armillaria nemzetség világszinten első, nagy volumenű szisztematikus vizsgálatának egy része valósul meg, mely mérföldkövet jelenthet a jövőbeli kutatások számára, melynek folytatására egy újabb sikeres, már elnyert pályázat ad lehetőséget.

Ennek köszönhetően a Soproni Egyetemen megalakult a Funkcionális Genomika és Bioinformatika Kutatócsoport, mely a karoktól független, azokkal szorosan együttműködő, önálló szakmai egység, és amely a jövőben genomikai-bioinformatikai kiválósági központtá válhat nemcsak a térségben, hanem nemzetközi szinten is. ■

MEGJELENT PETER NIEMZ FA- ÉS FAALAPÚ ANYAGOK FIZIKÁJA C. KÖNYVE

23 ÉVVEL AZ ELSŐ KIADÁS UTÁN, A FACHVERLAG LEIPZIG IM CARL HANSER VERLAG GONDOZÁSÁBAN ÚJRA MEGJELENT PETER NIEMZ, A SOPRONI EGYETEM DÍSZDOKTORÁNAK NÉMET NYELVŰ SZAKKÖNYVE „HOLZPHYSIK - PHYSIK DES HOLZES UND DER HOLZWERKSTOFFE” CÍMMEL.

Az elmúlt időszakban folytatott kutatások eredményessége (például az ortotrópiával, tönkremenettel kapcsolatos kérdések megválaszolására tett kísérletek), valamint a mérés technikai fejlődés, különösképp a roncsolásmentes anyagvizsgálati módszerek tekintetében (többek között például a röntgeneljárások, neutronradiográfia- és tomográfia, nanoindentáció), indokoltá tették a könyv bővítését, átdolgozását. Több ábrát is átszerkesztettek, aktualizáltak. A végeredmény jól használható, áttekinthető, logikus felépítésű, magas szakmai szintű áttekintő mű. A bevezetőben olvashatunk a Föld

erdősültségéről, nagy vonalakban a fa fizikai-mechanikai, kémiai tulajdonságairól, gazdasági szerepéről. Ezt követi a fafizika fejlődésének történeti leírása, majd a fa fizikális tulajdonságainak áttekintése. A következőkben a fából készült laptermékek, a fafeldolgozást befolyásoló tényezők bemutatása után nagyobb témákat részletez a szerzőpáros.

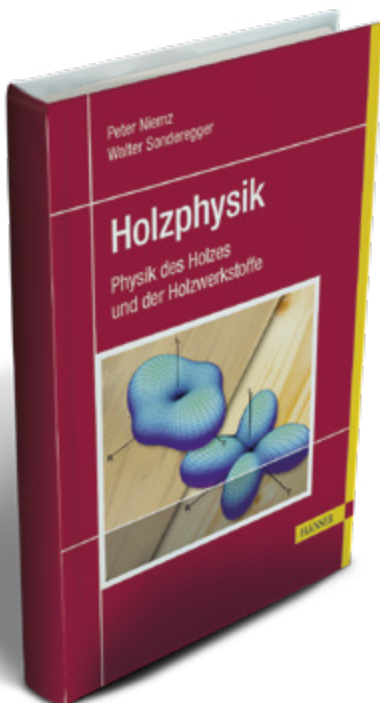
A könyvben helyet kapnak a fa-víz kapcsolatok, így a víz előfordulása, mozgása a fában, a szorpciós folyamatok, a bruttó és nettó nedvességtartalom meghatározása, a száradás és az abból fakadó problémák, a nedvességmérési módszerek, valamint a felsoroltak gyakorlati felhasználása (pl. nedvességi fokok), jelentősége. Vizsgálja a sűrűség és térfogatarány kérdéseit, számítási módjait, befolyásoló hatását, jelentőségét, megmunkálásra való hatását, a mérési módszereket, az évgyűrűk, a korai és kései pászta befolyásoló hatását is. Foglalkozik a fa hőtechnikai és égési, elektromos (például elektromos ellenállás, vezetőképesség, dielektromos állandó, piezoelektromos tulajdonságok), akusztikus (például hangelnyelés, a hang terjedési sebessége a fában) és optikai tulajdonságaival, valamint a fa

öregedésével és korróziós viselkedésével.

A szerzők egy nagyobb fejezetet szentelnek a mechanikai tulajdonságoknak, úgymint a fa rugalmas tulajdonságai (alakváltozások, általános Hooke-törvény és annak alkalmazása ortotróp anyagokra), a rugalmasság jellemzése (többek között a rugalmassági modulus, a Poisson-állandók és a nyíró rugalmassági modulus), mérése és jelentősége, valamint reológiai tulajdonságok. A következő, ugyancsak bővebb témakör tárgyalja a fa- és fatermékek szilárdságtani tulajdonságait (például húzó-, nyomó-, hajlítoszilárdságok, keménység stb.), az ezeket befolyásoló tényezőket, valamint mérési módszereiket. Külön fejezeteket kapnak még a könyvben az új mérési módszerek, a fa- és faalapú termékek számítógépes modellezése és annak határai, valamint a jelenleg érvényben lévő, a fára és a faalapú termékekre vonatkozó szabványok.

Megállapíthatjuk, hogy e mű gondosan rendszerezi az elmúlt 300 év fafizikai ismeretanyagát, valamint betekintést ad napjaink legkorszerűbb mérés technikáiba, csak ajánlani tudjuk a németül tudó, naprakész tudásra vágyó faipari érdeklődésű olvasók figyelmébe! ■

Írta: Németh Róbert,
Vörös Ágnes

AKIT A VONAT SZELE MEGFOGOTT

A Balassi Kiadó, a Design Hét Budapest és a Magyar Formatervezési Tanács szervezésében 2017. október 13-án került sor Vadas József „Akit a vonat szele megfogott” című könyvének bemutatójára. A könyv Szentpéteri Tibor professor emeritus,

Ferenczy Noémi-díjas, valamint többszörös Formatervezési Díjas tervezőművész pályáját mutatja be. A sajtóbeszélgetésen dr. Bendzsel Miklós, a Magyar Formatervezési Tanács tiszteletbeli elnöke, Soóky Andrea, a Balassi Kiadó igazgatója, valamint Vadas József és Szentpéteri Tibor vett részt.

Szentpéteri Tibor az egyik legjelentősebb nemzetközi rangú magyar formatervező. Hetvenöt éves és öt évtizede van a pályán.

Erre a kettős jubileumra jelent meg a munkásságát bemutató könyv, közel 200 fotóval és tervrajzzal, írásainak gazdag válogatásával.

Szentpéteri Tibor soproni szerepvállalása az Alkalmazott Művészeti Intézet megalakulásától a mai napig is tart. 1987-től a formatervező szak alapító, tanszékvezető tanáráként dolgozott, sokat tett a szak megújításáért, meghatározó szerepe volt a bolognai rendszerű kétlépcsős képzés szakindítási anyagának kidolgozásában. Közben a Magyar Iparművészeti Egyetemtől (ma MOME) DLA h.c. kitüntető címet kapott. 2012-es nyugdíjba vonulása óta professor emeritusként segíti az intézet oktatómunkáját.

A gazdag életpályát bemutató könyvhöz szeretettel gratulálunk karunk egykori professzorainak: Vadas József művészettörténésznek és Szentpéteri Tibor formatervező művésznek! ■

SOLTRA E. TAMÁS A XI. NEMZETKÖZI EMLÉKÉRME VERSENY GYŐZTESE

2017. szeptember 22–23. között Moszkvában került sor a tizenegyedik Nemzetközi Emlékérme Verseny (Coin Constellation-2017) ünnepélyes eredményhirdetésére. A világrendezvényt a nyolcadik Nemzetközi Érme-konferencia és Kiállítás (COINS-2017) keretében tartották meg. Az idei évben a világ 27 országából 40 résztvevő 268 érmét küldött a versenyre, amiket – a szabályok szerint – az egyes országok nemzeti bankjai 2016. január 1. és december 31. között adtak ki. A versenyt nyolc kategóriában hirdették meg, nemzetközi

szakértői zsűri választotta ki a győztes érmeket. A verseny zsűrijében ismert világmúzeumok és aukciós házak szakemberei, a numizmatikai egyesületek képviselői és a különböző országok szakfolyóiratai vettek részt. A „klasszikus érme” kategóriában tanártársunk, Soltra E. Tamás éremművész által tervezett „Zsigmond király aranyforintja (1387-1437)”, a magyar pénzverde által vert aranyérme lett a győztes.

Az érme előlapján Zsigmond első aranyforintjának (florin) címere, míg a hátoldalon Szent László látható, aki jobb kezében egy csatabárdot, bal kezében az országalmát tartja. A körbefutó feliraton „† SIGISMVNDI · D · G · R · VNGARIE” (Zsigmond, Isten kegyelméből Magyarország királya) olvasható. ■